

POSTANOWIENIE

Dnia 23 września 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Rączka

w sprawie z powództwa B. B., J. B., K. B., T. C., X. C., I. D., K. D., J. G., J. J., G. K., B. K., A. K., Y. K., K. K., E. K., J. K., W. L., J. S., R. S., H. S., G. T., H. W., B. W., B. W., D. W., K. W.

przeciwko Spółdzielni [...] "N." w K.

z udziałem interwenienta ubocznego A. Spółki z o.o. w K.

o ustalenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Spółecznych i Spraw Publicznych w dniu 23 września 2016 r.,

skargi kasacyjnej interwenienta ubocznego A. Spółki z o.o. w K. od wyroku Sądu

Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Spółecznych w K.

z dnia 16 czerwca 2015 r., sygn. akt IX Pa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od interwenienta ubocznego na rzecz pozwanego
kwotę 1200 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 16 czerwca 2015 r., IX Pa (...) Sąd Okręgowy w K., IX Wydział Pracy w sprawie z powództwa B. B., J. B., K. B., T. C., X. C., I. D., K. D., J. G., J. J., G. K., B. K., A. K., Y. K., K. K., E. K., J. K., W. L., J. S., R. S., H. S., G. T., H. W., B. W., B. W., D. W., K. W. przeciwko Spółdzielni [...] „N.” w K. przy udziale interwenienta ubocznego A. Sp. z o.o. w K. oddalił apelację powódek oraz interwenienta ubocznego od wyroku Sądu Rejonowego w D. z dnia 25 czerwca

2015 r., IV P (...). W tym ostatnim wyroku Sąd Rejonowy oddalił powództwo o ustalenie istnienia stosunku pracy z pozwanym.

Sąd Rejonowy ustalił, że powódki do 2004 r. pozostawały pracownicami Szpitala Specjalistycznego w D.. Z dniem 1 czerwca 2004 r. na mocy art. 23¹ k.p. stały się pracownicami interwenienta ubocznego. W roku 2010 doszło do rozpisania kolejnego przetargu i zawarcia umowy o świadczenie usług sprzątania i dezynfekcji z pozwaną Spółdzielnią. Sąd Rejonowy ustalił, że dokumenty przetargowe nie zakładały przejęcia pracowników. Pozwana dysponowała grupą pracowników przeznaczonych do realizacji usługi w liczbie ok. 120 osób. Pozostałą część (ok. 40 osób) stanowili nowozatrudnieni, w tym część były pracowników interwenienta. Podstawę realizacji usługi stanowił plan higieny, uszczegółowiony w warunkach zamówienia a odmienny od poprzednio realizowanego. Pozwany wykorzystywał odmienne – od poprzednika – urządzenia i środki czyszczące a także stosował odmienną technologię pracy i jej organizację. Sąd ocenił, że nie można mówić o przekazaniu jednostki organizacyjnej, co wskazywałoby na kontynuowanie przez pozwaną działalności interwenienta w rozumieniu art. 23¹ k.p. Podkreślił, że ustalenia faktycznie nie potwierdzają ani przekazania składników majątkowych ani przejścia załogi, która to okoliczność ma istotne znaczenie w przypadku działalności takiej jak usługi sprzątania. Ponieważ pozwana bazowała na własnych zasobach materiałowych i ludzkich, w ocenie sądu nie można było na podstawie art. 23¹ k.p. przyjąć, że powódki stały się jej pracownicami. Ustalenia te i oceny zostały przyjęte i podzielone przez Sąd Okręgowy.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego wywiódł pełnomocnik interwenienta ubocznego. Podstawę skargi stanowi naruszenie art. 10 Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejską w zw. z art. 87 ust. 1 Konstytucji RP w zw. z art. 23¹ § 1 k.p. i art. 1 Dyrektywy Rady 2001/23 z dnia 21 marca 2001 r. w sprawie zbliżania ustawodawstw Państw Członkowskich odnoszących się do ochrony praw pracowniczych w przypadku przejęcia przedsiębiorstw, zakładów lub części przedsiębiorstw lub zakładów.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został umotywowany występowaniem w sprawie istotnych zagadnień prawnych (art. 398⁹ § 1 pkt 1

k.p.c.), koniecznością wykładni przepisu art. 23¹ § 1 k.p. (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) oraz oczywistą zasadnością skargi (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.).

Jako zagadnienia prawne zostały wskazane następujące pytania:

1/ czy dla zachowania tożsamości przedsiębiorstwa i stwierdzenia transferu zakładu pracy ma znaczenie fakt, że usługi realizowane są w przeważającej mierze przez ten sam personel pod kierunkiem tego samego kierownika obiektu,

2/ czy dla zachowania tożsamości przedsiębiorstwa i stwierdzenia transferu zakładu pracy ma znaczenie fakt, jakiego rodzaju kompetencje wymagane są od personelu świadczącego usługi i jak należy rozumieć termin „kompetencje”, którym posługuje się orzecznictwo,

3/ czy dla zachowania tożsamości przedsiębiorstwa i stwierdzenia transferu zakładu pracy ma znaczenie podobieństwo struktury zarządzania, planowania, organizacji pracy, koncepcji i technologii wykonania usługi przez poprzedniego i nowego wykonawcę usługi. Te same kwestie zostały wskazane jako uzasadniające potrzebę wykładni art. 23¹ § 1 k.p.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania przytoczony został stan faktyczny sprawy. Skarżący podniósł, że problem przejścia zakładu pracy na nowego pracodawcę pojawia się często w podobnych okolicznościach i powstaje pytanie, czy w razie wygrania przetargu przez nowego wykonawcę konieczne jest przejście mienia, czy też wystarczy przejście funkcji.

Jak dalej wywodzi, w przypadku usług sprzątania sądy wymagają przejścia zasadniczej części, w znaczeniu liczebności i kompetencji, wskazanych pracowników. Nie ma jednak odpowiedzi na pytanie, jak rozumieć pojęcie „kompetencji”. Czy chodzi jedynie o pracowników o wysokich kompetencjach (lekarze, nauczyciele akademicy) czy też także menedżerów niższego szczebla. Podczas gdy sądy przyjęły to pierwsze rozumienie, zdaniem skarżącego należałoby przyjąć drugą interpretację, co prowadzi do rozstrzygnięć zgodnych z istotą i celem art. 23¹ k.p. oraz postanowieniami Dyrektywy 2001/23. Skarżący zauważa, że wskutek zastosowania tego kryterium może dojść do wydawania sprzecznych orzeczeń w bardzo podobnych sprawach. Skarżący wskazuje także, że sądy orzekające w sprawie posługiwały się pojęciami technologii i koncepcji wykonania usługi oraz struktury zarządzania, planowania, organizacji pracy, które miały

wpłynąć na rozstrzygnięcie sprawy. Pojęcia te nie zostały jednak zdefiniowane, co prowadzi do niemożności podjęcia polemiki z wydanymi orzeczeniami tym bardziej, że analiza zebranego materiału dowodowego i treści wyroku nie prowadzi do spójnej konkluzji uzasadniającej taki a nie inny kierunek rozstrzygnięcia sądowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie podlega przyjęciu do rozpoznania.

Skarżący uzasadniał konieczność przyjęcia skargi do rozpoznania łącznie z uwagi na występujące w sprawie istotne zagadnienia prawne, konieczność wykładni przepisów budzących wątpliwości a także jej oczywistą zasadność. Trzeba jednak podkreślić, że przesłanki te wzajemnie się wykluczają, przynajmniej, gdy świadczyć mają o nich te same okoliczności. Oczywista zasadność skargi powinna polegać na takim naruszeniu norm prawnych, które nie budzi wątpliwości i możliwe jest do stwierdzenia przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. np. postanowienie SN z dnia 27 lipca 2007 r., sygn. I PK 113/07). Natomiast istotne zagadnienie prawne to poważny problem, którego rozstrzygnięcie wymaga głębokiej i poważnej analizy, co ma znaczenie dla rozwoju prawa czy rozstrzygania sporów sądowych w przyszłości. Trudno sobie jednak wyobrazić sytuację, w której wyrok jest oczywiście wadliwy a jednocześnie w sprawie występuje tak poważna wątpliwość prawna, że wymaga interwencji i rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy (tak SN w uzasadnieniu postanowienia z dnia 20 czerwca 2011 r., I PK 43/11). Już z tego względu przyjęcie skargi do rozpoznania budzi wątpliwości.

Odnosząc się jednak do sformułowanych w uzasadnieniu skargi argumentów, przemawiających za istnieniem zagadnienia prawnego oraz koniecznością wykładni art. 23¹ k.p., trzeba stwierdzić, że nie spełniają one sformułowanych i wielokrotnie powtarzanych w judykaturze Sądu Najwyższego wymagań.

Występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (ewentualnie wykazywanie rozbieżności w judykaturze) w świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego musi wiązać się z okolicznościami konkretnej sprawy (np. postanowienie SN z dnia 28 stycznia 2005 r., III PK 93/04). Innymi słowy

odpowieź na przedstawione wątpliwości musi wpływać na rozstrzygnięcie konkretnej sprawy. Nie może być też ono oderwane od okoliczności faktycznych sprawy w tym sensie, że je kwestionuje. Tymczasem skarżący podnosi, że w niniejszej sprawie doszło do przejęcia „znaczącej części pracowników”, podczas gdy proporcje ilościowe pracowników własnych pozwanego do nowozatrudnionych wynosiły 120 do 40. Uwzględnianie nawet owych 40 osób pozostaje wątpliwe, pozwany konsekwentnie traktował ich jako osoby nowozatrudnione a nie „przejęte”. W każdym jednak wypadku nie sposób twierdzić, że doszło do „przejęcia” i to „znaczącej części pracowników”. Sformułowane na tym tle zagadnienie prawne nie ma zatem waloru dla niniejszego postępowania.

W dalszej kolejności Sąd Najwyższy przypomina, że uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wymaga przeprowadzenia wywodu prawnego – wskazania argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen i wyjaśnieniu, dlaczego zagadnienie ma istotny charakter (por. np. postanowienie SN z dnia 19 marca 2004 r., II PK 4/04). Chodzi przy tym o dokonanie analizy prawnej przy pomocy metody dogmatycznej, uwzględniając – o ile jest dostępny – dorobek judykatury i doktryny. Tymczasem skarżący w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania analizy takiej nie dokonuje, tworząc wrażenie, że problemy z interpretacją art. 23¹ k.p. jak dotąd nie występowały.

Trzeba natomiast przypomnieć, że w bardzo wielu orzeczeniach Sąd Najwyższy wyjaśniał już zasady stosowania tej normy. Przy tym owe wyjaśnienia mogą mieć jedynie ograniczony zakres, albowiem wszystkich skonkretyzowanych stanów faktycznych z góry przewidzieć się nie da. Istotne jest natomiast, że formułując zagadnienia prawne dotyczące roli „kompetencji” personelu czy podobieństwa struktury zarządzania, planowania, organizacji pracy, koncepcji czy technologii, skarżący akcentuje jedynie wycinek całokształtu elementów, składających się na przejście zakładu pracy na innego pracodawcę. Czyni to w sposób oczywisty wbrew przyjmowanym od wielu lat założeniom (tzw. test Spijckersa, por. wyrok Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z 18 marca 1986 r., w sprawie C-24/85, Jozef Maria Antonius Spijckers przeciwko Gebroeders Benedik Abattoir CV et Alfred Benedik en Zonen BV), w świetle których o przejściu zakładu pracy mówić można w kontekście całokształtu okoliczności sprawy. Takie

badanie przeprowadziły sądy powszechne w niniejszym postępowaniu, dochodząc do wniosku, że o tożsamości placówki zatrudnienia mówić nie sposób.

Nie da się też nie zauważyć, że w przypadku niektórych zakładów pracy przejście załogi ma bardzo istotne znaczenie, co wynika m. in. z przywołanego w skardze – choć dopiero w uzasadnieniu podstaw – wyroku TSUE z dnia 20 stycznia 2011 r., C-463/09, CLECE. W niniejszej sprawie, jakkolwiek skarżący nie interpretowałby pojęcia „znaczej części” załogi, takowa nie przeszła do pozwanego.

Mając zatem na uwadze, że w sprawie nie występują zagadnienia prawne, sformułowane przez skarżącego, co nie zostało także dostatecznie uzasadnione, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania. O kosztach orzeczono na podstawie art. 107 zd. 2 k.p.c. w zw. z art. 102 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 5 w zw. z § 12 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 11 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 490 ze zm.).